921. štev. V Ljubljani, petek dne 10. julija 1914. Leto III.

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. — Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1·70 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ celoletno 22 K, četrtletno 5·50 K, mesečno 1·90 K. — Naročnina se pošilja upravništvu.

∴ Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“. ∴

Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik.

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica štev. 6.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petit vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 20 v. Pri večkratnem oglašanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

∴ Odgovorni urednik Radivoj Korene. ∴

Telefon številka 118.

Negotovost razmerja med Avstrijo in Srbijo.

Novi kurz. — Glasovi o novih odredbah za južne dežele. — Bomba iz Celovca. — Esad paša kot rešnik.

Novi kurz?

Že dolgo ni bilo v naši državi tako napetih razmer, kakor te dni. Vse čaka v negotovosti, kaj se bo zgodilo. V splošnem se je sodilo, da atentat za Bosno in Hercegovino ne bo imel zlih posledic. Drugi so bili celo mnenja, da se bodo odstranile nekatere slabe strani dosedanje bosanske uprave. Tudi na zunaj se iz početka ni bilo bati nikakih nevarnih zapletljajev. Po predvčerajšnjem skupnem ministrskem svetu pa se je obrnilo splošno mnenje precej na slabše. Glede Bosne in Hercegovine se je že precej sklenilo.

Na konferenci je bilo principijalno sklenjeno, da se podržavijo vse v Bosni in Hercegovini se nahajajoče pravoslavne avtonomne šole (ki jih je mnogo). Na vseh srbskih srednjih šolah se uvede najstrožji disciplinarni red; dijaki bodo uniformirani in profesorji pod strogim nadzorstvom. Policijski sistem v Bosni se poostri, policija reorganizirana in se postavi pod kontrolo dunajske ali budimpeštanske policijske direkcije. Tudi v ostalih jugoslovanskih mestih se bo zasti strogo pazilo na medsebojne vezi in stike raznih jugoslovanskih kulturnih in drugih društev.

Torej se tudi Slovencem ne obeta boljših dni. Pravijo, da se v Bosni in Hercegovini v slučaju, če bi odredbe nič ne pomagale, uvede zopet vojaška uprava, kakor po okupaciji obeh dežel l. 1878.

Odločitev o odredbah ministrske konference še ni padla, ker je odpotoval grof Berchtold šele včeraj v Išl in je bil sprejet od cesarja v avdijenci.

Vprašanje, ali in kake korake napravi avstrijska vlada v Belgradu, je odvisno od cesarjeve odločitve. Vest, da je avstrijski poslanik v Belgradu, baron Giessl, že odpotoval zopet na svoje mesto, se ne potrjuje, ampak počaka baron Giessl toliko časa, da se Berchtold vrne iz Išla in da sprejme direktive za nadaljno postopanje v Belgradu.

Včeraj se je torej v Išlu odločilo, kako bo vlada odgovorila na usodni atentat. Živimo v dneh, v katerih pade velika odločilna beseda.

Bomba iz Celovca.

Včerajšnji jutranji nemški listi so prinesli poročilo iz Celovca, ki je **podobno bombi, naperjeni proti ravnopravnosti avstrijskih narodov. To je pravi atentat na osnovni državni zakon.**

Od naših sosednih nemških mest smo navajeni dobivati razne neverjetne vesti, ki kažejo vso predrznost švabskih gnezd. **Naravnost nesramno žaljenje avstrijskih zakonov je to, kar je sklenil dne 7. t. m. celovški mestni svet.**

Komaj en teden po tragičnem dogodku, ki je posledica narodnega hujskanja v Avstriji so se sešli celovški občinski svetniki na posebno sejo, v kateri je imel prvo besedo župan Metnic. Rekel je, da se je zgodilo nekaj nezaslišanega.

Na koroških kolodvorih, — posebno v Celovcu — so se zadnja leta pojavljali škandalozni prizori, ker uradniki oz. uradnice niso hoteli dajati voznih listkov v slovenskem jeziku. Naravno je bilo, da se slovenski potniki niso dali izzivati in so take gogodke zapisovali v pritožno knjigo. To je prišlo končno tudi ministrstvu na ušesa. **Po Koroškem se vozi vsako leto na tisoče slovenskih potnikov, ki vožnjo pošteno plačajo in kako pridejo ti do tega, da bi jih uradniki šikanirali. Zato je izšla odredba, da se morajo dajati vozni listki slovenskim potnikom tudi, ako jih ti slovensko zahtevajo. (V Avstriji na Koroškem je treba za kaj takega še posebne odredbe. Kakor da bi to ne bilo samo po sebi razumljivo.)**

Celovški renegatje, ko so to slišali, so rekli, da je **»nemški značaj« Celovca v nevarnosti.** Zato so se sešli na sejo, na kateri so sprejeli sledeče sklepe:

1. Obč. svet glavnega mesta Celovec se zavaruje, kar najodločneje proti skrivnim odredbam c. kr. žel. ministrstva, s katerimi bi se na celovškem glavnem kolodvoru začela slavizacija uradov.

2. Obč. svet pooblašča župana, da ta protest predloži gospodu ministrskemu predsedniku s prošnjo, da žel. ministrstvo izdane določbe takoj prekliče in uvede stari usus (kakor je bilo doslej!)

3. Obč. svet prosi posl. Dobernika, da opozori vodstvo nemškega nacionalverbanda, da ta protest pri nj. eksc. ministrskem predsedniku primerno podpre..

4. Župana se prosi, da poišče pri koroškem dež. odboru kar najizdatnejše podpore.

5. Župan naj stopi v dogovor z nemškim »volksferajnom« in »Vsenemškim Vereinom« za Koroško, da se skliče veliko protestno zborovanje.

O teh sklepih se je na videz otvorila debata, ki je pokazala vso nestrpnost celovških Nemcev. Med sejo se je pričalo, **da »slovenski hecarji« sploh ne spadajo v deželo.**

V debati so govorili svetniki, katerih imena kažejo, kdo so bili njih dedi: Keuschnigg je nekdanji Kajžnik, dr. Dworschall je bil svoj čas Dvoral in Kubik je Kubik.

Sklepi so bili seveda enoglasno sprejeti.

Take stvari se gode v Celovcu. In to ob času, ko klerikalno slovensko časopisje nima druzega dela, kakor da ščuje vse proti lastnemu slovenskemu narodu.

Kaj bi rekli, ko bi ljubljanski občinski svet sklenil, da se morajo na našem glavnem kolodvoru, da se varuje slovenski značaj Ljubljane — izdajati vozni listki samo v slovenskem jeziku??

Naravnost nesramno pa je poziv celovškega mest. sveta, da mora »Verband« pritisniti na ministrstvo. Ali vladajo v naši državi zakoni in vladar po svojih ministrih — ali vsenemški hujskači in njih Verband?? To je vprašanje, ki se bo obenem s tem rešilo.

Žel. ministru Forstnerju se ne more očitati, da bi bil Slovencem prijazen. On je nemški nacionalec. Ako je izdal glede neznosnih razmer na koroških postajah omenjene odredbe, **je izpolnil s tem vsaj deloma dolžnost, ki mu jo nalaga zakon.**

Vse slovenske potnike, ki se vozijo po Koroškem pozivamo, da zahtevajo vozne listke v slovenskem jeziku. To je naša pravica in dolžnost vsakega Slovenca je, da jo brani.

Nesramnost celovškega občin. sveta pa bi zaslužila še drugačen odgovor od slovenske strani. Žal, da ga nima kdo dati!

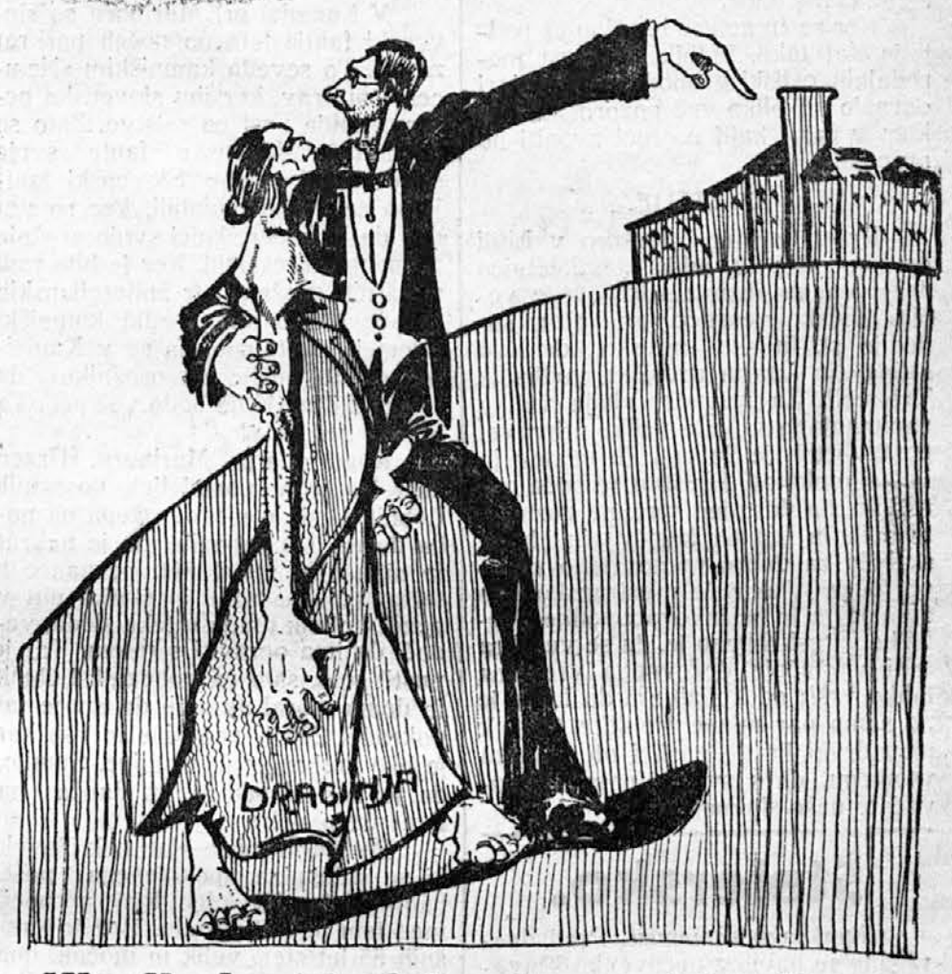

Klerikalno hujskanje na Ljubljano.

Slovenska zemlja.

CELJE.

Pred nekaterimi leti se je z velikanskim trudom in ogromnimi stroški dosegla koncesija za slovensko tiskarno v Celju. Spominjam se še dobro na trenotek, ko nam je brzojav prinesel iz Dunaja veselo novico o velepomembni narodni pridobitvi, da smo res veselja poskakovali.

Z narodno tiskarno — ni potrebno posebno povdarjati— se je narodni življ v Celju mogočno opomogel — saj je bilo uslužbenih do 20 oseb — kateri so sodelovali pri Sokolu, pevskih in raznih narodnih društvih in prireditvah, kot izvršujoči in kot podporni člani. Vse je šlo lepo v redu do zadnjega časa.

Letos ob času splošne tiskarske stavke pa se je pri tem podjetju začelo nekaj mešati, prišli so na krmilo (v vodstvo) drugi ljudje, kateri ali že niso bili za to sposobni, ali pa niso mogli ali niso hoteli zapopasti organizatoričnega pomena tiskarjev in drugih uslužbencev, ter stojimo danes skoraj nekako kakor smo bili pred 20. leti. Ob novem letu so že vse druge tiskarne — posebno celjska nemška »Celeja« — delale, a naša še vedno ne, ter je takrat izgubila mnoga in velika naročila.

Konečno se je tiskarjem in možnemu osobju nekaj dalo, nekaj obljubilo in delo se je zopet pričelo.

A za koliko časa? Komaj dobra dva meseca in tiskarna že zopet stoji tretji teden.

Odpuščajo se delavci, kateri so volilci v ogroženi celjski okolici — »Celeja« jih z odprtimi rokami sprejema v svojo službo — in si dela s tem volilce. Drugi odpuščeni ozir. odpuščene so bili na drugih poljih požrtvovalni narodni delavci, a ko se je gospoda predsednika na to opozorilo je kratkomalo zavrnil, da to njega nič ne briga.

In zakaj se gre sedaj?

Po končani novoletni stavki obljubljeno je bilo pomožnemu osobju malenkosten priboljšek po 1 K (eno krono) na teden, kar bi znašalo celoletno okoli 300 K. Ker se vodstvo obljube ni držalo in tudi tarifa ni hotelo podpisati, miruje celo podjetje, osobje podpirano od svojega društva pa se sprehaja in — smeje.

Da je tako početje brezsmiselno in za podjetje naravnost pogubonosno, je na dlani — to tem bolj, ker ima isto zaradi borih 300 K na leto že v tem času stavke veliko večjo efektivno izgubo.

»Narodni list« je bil že dvakrat stavljen a tiskan ni bil, kar stane tiskarno vsakokrat po 500 K to je 1000 kron, kako bo še ne vemo. Gimnazija je pustila svoje letno poročilo tiskati, stavljeno je bilo a ne tiskano, novih

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Visoka pesem ljubezni.

Nadaljevanje romana »Srce in meč«.

(Dalje.)

»Torej me le ne misli končati!« je pomislil. »Kaj mi vendar hoče potem?«

»Torej!« je povzel zdaj stari Ilj. »Soditi te hočem po svoji vesti in poštenju. Obljubim ti, da hočem vpoštevati v svoji sodbi, da si edinec moje ranjke sestre, ki naj se Bog usmili njene duše. To se pravi, sodil te bom milostno, kolikor je sploh umestna milost spričo tvojih zločinov. Odgovarjaj mi torej natanko in odkritosrčno.«

»Da, striček, odgovarjati hočem vse po pravici,« je rekel Iljko, ki ga je popuščala najhujša skrb.

Vseeno pa je škilil neprestano na nož, ki ga je brusil starec z največjim mirnodušjem. Ilj je povzel:

»Ti si torej sledil kočiji, v kateri je imel gospod maršal svoji jetnici?«

»Da, striček. Do ulice Haš.«

»Ali te je kdo videl? Pazi dobro. Tvoje življenje zavisi od tvoje odkritosrčnosti.«

»Zdi se mi, da me je zapazil gospod d' Aspremon; mislim pa, da me ni spoznal.«

»In kaj si mislil, ko si šel za kočijo?«

»Ničesar. Hotelo se mi je videti — kaj drugega!«

»Fant, videl si reči, ki jih ne bi bil smel videti! Reči, ki jih ne bi smela vedeti živa duša!

»Gorje mi, striček, saj mi je žal! Prisežem vam, da ne bom nikoli več tako radoveden.«

»Dobro. Zdaj pa povej ti lopov, povej, prekleta duša, kateri hudič te je zapeljal, da si bleknil Pardajanoma, česar še vedeti ne bi bil smel?«

»Ni me zapeljal hudič, dragi striček, ne zamerite. Samo svoje uhlje sem hotel rešiti.«

»Ah, ti grdi strahopetec! Svoje uhlje si hotel rešiti, ko sem ti dajal jaz tako lep zgled! Vse svoje imetje sem ponujal, čeprav bi bil žalosti umrl, ako bi bila sprejela! Pripravljen sem bil rajši umreti, nego da bi izdal skrivnost njegove svetlosti! Ali veš, brezčastnež, kolikšna nesreča preti mojemu svetlemu gospodarju zaradi tvojega izdajstva?«

»Gorje, gorje! Odpustite mi, striček, samo danes še!«

»In kaj bo z mano? Kaj naj odgovorim velemožnemu gospodu, kadar me pokliče na odgovor? Kako naj mu pogledam v oči? Ali ni boljše, da se obesim, preden se vrne?«

»Ah, striček, ne storite tega! Konec bi me bilo od žalosti!«

Stari Ilj je govoril odkritosrčno. Spustil je bil glavo med dlani in se vpraševal zares, ali ne bi bilo boljše umreti nego čakati maršalove jeze.

Toda njegova stanovitnost in popolna nedolžnost ni bila ostala brez svedoka.

In ta svedok ni bil nihče drugi kakor Iljko sam, ne vštevši pisma, ki ga je bil obljubil pisati maršalu vitez de Pardajan.

Iljko je bil torej dragocenost, in vredno ga je bilo ohraniti živega.

In vendar ga je bilo treba kaznovati — tako da bo pomnil do smrti!

»Poslušaj!« je rekel Ilj in dvignil glavo. »Na smrt te ne obsodim. Vsaj jaz ne. Naj stori s tabo njegova svetlost, kar spozna za pravo. Toda tvojo strahopetnost moram kaznovati — tvojo strahopetnost in tvoje izdajstvo, ki je privedlo tudi mene pod vešala, ne vštevši tega, da me je onečastilo. Zapomni si, da niti ne govorim o tistih tritisoč livrah, ki manjkajo v moji skrinji . . .«

»Saj jih nisem jaz ukradel!« je zavekal Iljko.

»In da istotako ne govorim o nezaslišani tatvini,« je nadaljeval Ilj neomajano, »ki si jo hotel izvršiti. Ah, zakaj ti ni prišlo na um, da bi me bil vsaj zaklal, preden si se dotaknil mojih ubogih, dragih cekinčkov! Toda rekel sem že, da ti odpustim ta zločin! In kar se tiče tvojega izdajstva, naj ga sodi njegova svetlost. Ki te morda pomilosti, ako mu poveš vse tako, kakor je bilo v resnici. Ali mi prisežeš to?«

»Kakor gotovo upam na svoje mesto v paradižu!« je dejal Iljko, ves žareč se radosti.

»Dobro. Zadovoljim se torej s tem, da te sodim samo zaradi krivice, ki si mi jo storil s tem, ker si me spravil v nevarnost, da me njegova svetlost najmanj spodi od svoje hiše. Kaznovati pa te hočem tam, kjer si se pregrešil . . .«

»Kako to? Kako to?« je zastokal Iljko in pozelenel od groze.

»Da, izdal si svojega gospodarja in svojega strica, ker si hotel oteti uhlje. V kazen pa ti jih odrežem jaz!«

»Usmiljenje!« je zatulil Iljko.

Toda Ilj je vstal mirnodušno in poskusil rezilo na nohtu svojega palca.

Pristopil je k nečaku, ki je drgetal bled in zaprtih oči, ne da bi se mogel umakniti ali braniti.

»Odrežite mi vsaj samo enega!«

Jedva pa je bil izrekel to skromno željo, že mu je planil iz grla strašen krik: grozni starec ga je bil prijel za desno uho, nategnil ga močno in ga odrezal z eno samo potezo.

Uho je padlo na tla.

»Usmilite se vsaj tega, ki mi še ostane!« je zajavskal Iljko, pijan strahu in bolečine. »Milost! Usmiljenje! . . .«

A že je zatulil v drugič in se onesvestil.

S prejšnjo mirnodušnostjo je bil stopil stric na levo stran, in hip za tem se je pridružilo Iljkovo levo uho njegovemu desnemu na okrvavljenih tleh.

Nihče ne uide svoji usodi, zatrjujejo fatalisti. Menda je bilo sojeno nesrečnemu Iljku že v zibelki, da izgubi prej ali slej obilna in prostrana okraska, ki ju je bila narava tako potratno pritrdila na vsaki strani njegove glave.

Ko je opravil tako svoje delo, se je začel ostudni starec smejati.

Privoščil si je bil eno svojih najboljših šal.

Ko pa je videl nečaka vsega oblitega s krvjo, se je zdrznil in zagodrnjal:

»Hudiča, to pa vendar ne gre, da bi mi umrl tepec na mestu. Kdo bo potem pričal zame pred maršalom!«

Naglo je stekel v shrambo ter prinesel vode, ocukranega vina, krepčilne pijače in obkladkov. Odvezal je Iljka, položil ga na tla in ga začel zdraviti.

Izmil mu je rani, omočil ju s cukranim vinom. Obvezal ju, kakor je le vedel in znal, vlil ranjencu med zobe požirek krepčila ter mu poškropil obraz s svežo vodo.

Iljko se je zavedel in odprl preplašene oči.

(Dalje.)

300 K izgube. Več tukajšnjih veletržcev je svoja že oddana naročila črez 5000 K zopet odtegnilo, ker je zastonj čakalo na izvršitev istih, zguba... Koliko je izostalo majhnih naročil, se sploh ne da dognati. Nadalje! Tiste, ki so se prisiljeno prestavili v druge tiskarne, bode težko nazaj pridobiti! Stroji stoje — bode veliko stroškov in škode predno se jih spravi zopet v tek.

Gre govorica, da je cela stvar uprizorjena od klerikalcev, da bi se podjetje spravilo na kant, ter njim kot zrelo jabolko padlo v krilo, kjer bi potem izdajali svoj dnevnik — menda »Stražo«.

Ker se tu ne gre le edino za podjetje kot tako, bi bila dolžnost merodajnih celjski gospodov, da stvari obrnejo nekoliko več pozornosti, dokler je čas, kajti po toči zvoniti bo prepozno.

IZ LITIJE.

Prost. gasilno društvo v Litiji praznuje dne 12. julija t. l. 25letnico društvenega obstoja združeno z veliko ljudsko veselico, pri kateri sodeluje sl. litijsko pevsko društvo »Lipa« in slavna rudniška godba iz Trbovelj. Za slavnost vlada veliko zanimanje in se vrše velike priprave, postavljenih je že nad 20 mlajev in več slavolokov. Društvo se bode potrudilo, da dostojno sprejme goste iz bližnjih in daljnih krajev in bode skrbelo za dobro raznovrstno zabavo. Zveza vlakov je vsestransko zelo ugodna in je pričakovati velike udeležbe. Preskrbljeno je, da se veselica tudi v slučaju deževnega vremena lahko vrši; od kolodvora do Litije je pa samo par minut. Pohitite toraj k nam dragi bratje gasilci ob vsakem vremenu, da s svojim posetom povečate našo slavnost.

Štajersko.

Nemška podivjanost. Pred dnevi smo se bavili z nečuvenim ščuvanjem »Marburger Zeitung« in tudi dejali, da nemško prebivalstvo, razun renegatov, ostro kritizira podivjanost tega lističa. To je res, vsaj po veliki večini. Sedaj pa se oglašajo še spodnještajerski izven mariborski renegatje. Tako je napisal znani ormoški župan Kautzhamer neko zmedo v zadnji »Marburgerci«, ki ji je nadel naslov **»Die südslawische Hetze«**, v koji pa ni mogel dati druge vsebine, kot, da v svoji posurovelosti istotako odobrava divjo gonjo proti vsemu kar je jugoslovanskega ozir. slovenskega, kot ostali ormožki renegati. Veliko jezo kaže tudi napram »Sokolom«, o katerih bi najraje imel in videl, da bi zginili raz površja. Kautzhamerju bodi povedano, da njegovo bluvanje prav nikomur nič ne de, da pa bo tudi še zanjga napočil čas, ko bo obžaloval te svoje nesramnosti. Slovenci smo že marsikatero gonjo preboleli in bomo tudi še to, a ne v škodo, marveč v dobro našemu narodu.

»Los von Rom« — peša. »Slov. Gospodar« je pred meseci rabil navedeno trditev. Pokazali smo že takrat na fakta, ki se gode po Slov. Štajerju zlasti med renegati in pokazali smo na vedno rastoče število odpadnikov — protestantov. Dne 10. m. m. je imelo »Gustof Adolfovo« društvo v Celju svoje zborovanje, na katerem je kot glavni govornik nastopil celjski Fritz Zangger. To zborovanje pa je še pokazalo, da delo »proč od Rima« ne peša, marveč, da najde vedno več in hvaležnejših tal. Res je, da to gibanje podpirajo Nemci s politično-narodnim bojem, a še hvaležnejše sredstvo jim je naša — politikujoča duhovščina s svojim brezprimernim fanatizmom v verski smeri. Ne bilo bi tega, če bi bila naša slovenska duhovščina res duhovščina. Tako si pa sama s svojim »duhovnim« vedenjem spodbija tla in množi odpadniške vrste.

Nemško delo v Laškem trgu. Dne 5. t. m. so si ustanovili »Nemci« v Laškem trgu svojo podružnico Heimstatta«. K podružnici je baje takoj pristopilo do 30 članov. Nemčurji se hočejo za bodoče vreči z vso silo na Laški trg in so za to tudi sklenili poskrbeti za import nemških rodbin v Laški trg in njegovo okolico. Započeti hočejo z istim delom, kot ga vrši v in krog Št. Ilja »Südmarka«. Treba bo dobro paziti, da se Nemcem njih naklepi ne posrečijo. **Prva naša naloga bodi, paziti na to, da se slovenska posestva ne bodo prodajala Nemcem, n. pr. »Heimstattu«.** Na te nove atentate na slovensko posest so najbolj delali znani trikrat Nemec Butzina in še par drugih uskokov. Iz Maribora je prišel slavni pl. Kramer, ki bi bolje storil, da se briga za svoje domače, privatne stvari, kot pa, da hodi okolu zdražbo delat. Sicer bomo pa skrbeli, da temu pl. g. v Laškem trgu s »Heimstattom« vred ne bo preveč greben zrasel.

Čudna zgodba iz Slov. Bistrice. V eni slovenjebistriških krčem so v ponedeljek aretirali nekega Nemca(?) iz Rajha. Pravijo, da je simpatiziral s Srbijo. Ko so ga aretirali in preiskali, so našli pri njem baje srbsko pismo, pisano z nemškimi črkami. Kaj je na vsem, še doslej ne vemo. Eni pravijo, da je preoblečen nemški oficir-ogleduh, drugi pa so zopet mnenja, da je čisto priprosta vsa ta komedija in da imamo opravka z navadnim »agent provokaterjem«, ki je na ta način lovil slovenske ljudi, ter, da je tudi aretacija samo fingirana. Bomo videli. Vsak naj pazi, da ne blekne neprevidne besede!

V Kamnici pri Mariboru so slovenski fantje leto po nočeh parkrat zapeli. To seveda kamniškim »Nemcem« ni prav, ker jim slovenska pesem vzbuja vest na rojstvo. Zato so nagnali na slovenske fante svoje štajercijanske pobe. Slovenski fantje so se mirno oddaljili, ker so vedeli da bi štajercijanci svoje grožnje po poboju uresničili. Ker je bilo radi nevarnih groženj par štajercijanskih fantov kaznovanih, sedaj kamniški «Nemci« zahtevajo, da se v Kamnico po noči pošlje par orožnikov, da slovenski fantje ne bodo več peli. Ta bi bila res lepa!

Rogoznica pri Mariboru. (Drzen tat.) Ko je v ponedeljek posestnik Lobnik kosil in njegova žena na polju delala, sta zapazila, da je nakrat iz njiju hiše stopil nek neznanec s težko culo na rami in skušal uiti v gozd. Lobnik mu je v teku sledil, vedoč, da ima opraviti s tatom. Tat je pustil culo, sam pa pobegnil. Lobnik je doma moral uvideti, da mu je tat pokradel 200 K gotovine in vse kar je bilo srebrnine in zlatnine. Sumijo, da je nek hlapec iz Št. Janža na Dravskem polju.

Po Mariboru se klati nek človek ki se izdaja za upokojenega pošt. nadoficijala. Navadno kje prenoči, med tem pa kaj ukrade. Mož je kakšnih 55 let star, velik in močan, ima kratko ostrižene lase in angleško pristrižene brke. Oblečen je v črno, salonsko suknjo.

V Dobropcih na Dravskem polju je ponujal nek vojak od žrebčarne v Račjem neki 10letni deklici denar, da bi šla ž njim v gozd. Ker dekle tega ni hotelo, jo je pograbil in odnesel ter zlorabil. Svinjarja so zaprli in oddali mariborskemu garnizijskemu sodišču.

Fala na Dravi. (Surovina.) 6. t. m. ob 7. uri zjutraj sta pri nekem kezonu delala dninarja Sladek in Wesely. Kmalu pa sta se nekaj sprla in Sladek je Weselyja sunil, da je padel iz grušta 5. m globoko ter se nevarno poškodoval. Sladeka je družba odslovila, orožniki pa so ga zaprli in oddali sodišču v Mariboru.

Celje. Za avtomobilno zvezo Celje—Ljubljana so razobešeni po vseh slovenskih trgovinah in gostilnah v Celju slovenski vozni redi, le ena in sicer narodna trgovina ima poleg slovenskih krajevnih imen pripisana še nemška, ter je ta vozni red razobešen na oknu. Po našem mnenju je to popolnoma nepotrebno z ozirom na to, da so Nemci v svojem glasilu izrekli že s početka bojkot temu podjetju in se ga danes poslužujejo faktično le v najskrajnejši sili.

Celje. Običajna kresna veselica z zažiganjem kresa, raket, spojena s petjem in godbo je letos vsled smrti prestolonaslednika in njegove soproge odpadla; v ta namen že nabrani denar se bode poslal naravnost »Družbi«. Da se doseže stotak, se te dni še nabira in sicer si je to ne ravno hvaležno delo naložila prostovoljno gdč. Marija Kopač. Naj je torej nihče ne pusti oditi praznih rok.

Goriško.

Gorica. (Aretacija.) Na kolodvoru so aretirali Romeja Lenz iz Verone, ker je na potovanju oskrunil neko 11letno deklico, hčerko admirala.

Tržič. (Samomor z elektriko.) Iz tukajšnje vojašnice je ušel Andrej Fanško iz Hrvatske, za katerim so odposlali patruljo, ki ga je našla mrtvega ob nekem drogu, na katerega je Fanško splezal, se dotaknil žice, po kateri kroži močan električni tok, in padel mrtev na zemljo. Vzrok samomora je neznan.

Odgovor laškega klerikalnega glasila je skrajno netočen. Nas zanima le dejstvo, da je dobil glavni urednik »L' eco Litorale« namig, naj se podpiše! Prošt dr. Faidutti nikakor noče biti odgovoren za podobne politične oslarije, ki bi mogle imeti nepričakovano resne posledice. Sicer so pa klerikalci postali nekoliko bolj mirni, ker so spoznali, da je ves svet proti njihovemu hujskanju radi sarajevske tragedije. Klerikalci vedno »vkup štimajo«, pa naj bodo Nemci, Lahi ali pa Slovani! Njihova politika je tako neslana, da se studi vsakemu poštenemu človeku.

Cirkus »Charles« v Gorici. Prišlo je v naše mesto novodobno cirkuško podjetje »Charles«, ki je nekaj velikanskega, česar se ne vidi, kadar bi se hotelo. Cirkus je moderno urejen in opremljen in vzbuja s svojimi čudovitimi predstavami veliko občudovanje. Ogromne množice prisostvujejo vsaki predstavi, ki so v vsakem oziru nekaj izrednega. Pozornost vzbuja tudi velika disciplina, kar povzdiguje slavo »Charlosove« umetnosti. Ljudje in živali iz vseh krajev sveta so zastopani v razstavi, ki je odprta od 9. ure zjutraj do 11. ure zvečer. Goriškim Slovencem se le redko nudi tako lepa priložnost ogledati si podobne stvari, zato naj se vsak požuri, da ne zamudi ugodne prilike.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici vljudno naznanja g. članom, da se prihodnjo nedeljo izlet po Brdih ne vrši, ter naj se blagovolijo g. člani v velikem številu udeležiti tombole na Volčjidragi pevskega društva Prešeren iz Št. Petra in veselice Sokolskega društva v Št. Andrežu.

„Čuki" v Knežaku.

Prav od srca smo se smejali, ko smo čitali dopis iz Knežaka v »Slovencu« z dne 25. m. m. Človek bi mislil, da je bila bogvekaka slavnost pa je bila več kot skromna prireditev. Iz cele Iz cele Notranjske so se zbrali vrli »Orli«, pa so jih pripeljali vseh skupaj ravno 37. Tudi občinstvo so kar seboj pripeljali; nabrali so s težavo in precejšnjimi žrtvaim nekaj kilavih fantičkov in starih možičkov iz Harij, Topolca itd., naložili jih na par lojtrnih vozov in jih pripeljali v Knežak. To so vam gledali ti ljudje, ki niso še nikoli videli tako velikega kraja. Nebo se je začelo bridko jokati nad to klavernijo in usul se je neusmiljen dež, kakor iz škafa. Ubogi čuki so morali potem po blatu cakljati, kar jim žalibog ni bilo v olepšavo. O telovadbi molčimo, je pač najboljše! Razun s seboj pripeljanega »občinstva« jih je gledalo nekaj otrok in pobožnih žensk, pa še ti so bili razočarani. Nekaj vojakov, ki so jih šli iz radovednosti gledat, se jim je v obraz smejalo. Zagorski »nebodigatreba« se je hotel tudi pri ti priliki izkazati. Zložil je nekak slavnostni govor, splezal na nek podstavek ter jel navzočim prebirati svoje preležane fraze. Pa revež je bil že zopet preveč globoko pogledal v glažek, zvrtelo se mu je v glavi in prekucnil se je v mehko blato. Splošen smeh in odobravanje je sledilo tej neprostovoljni telovadbi. Navzoče ženice pa so mu vendar prihitele na pomoč, pa on jih je jezno brcal in odrival proč, češ, da ne mara žensk! — Vzlic vsemu temu je bil ta prizor vendar najzanimivejša točka sporeda in prav hvaležni mu bomo, ako nas prihodnjič zopet razveseli s kakim podobnim »skokom«. Potem si je hotel vsaj nekaj lavorik nabrati pri domačih fantih, ki nečejo biti »čuki«, pa tudi tukaj se mu je ponesrečilo. Zato se je potem tolažil pri tajniku v občinski pisarni. Čuki so jo potem prav zgodaj pobrisali iz Knežaka. Sedli so na vozove, oni in njih »občinstvo«, in se odpeljali. Pa čukarska žilica jim vendar ni dala miru. Dogovorili so se, da bodo pred Česnikovo gostilno demonstrirali. Ko so se peljali mimo Česnikove hiše so izzivaje kričali: »Živijo Orl!«, na kar so dobili v odgovor: »Živijo Čuki!« Oberčuk Zajc je dal nato ustaviti vozove, stopil doli in izjavil tam stoječim ljudem, ki se jih je bilo veliko število nabralo, da je razžaljen. Občno začudenje in smeh. Potem se je oglasilo neko škilasto fante in pričelo prav po krščansko kleti: krucifiks, porka m... itd. in grozilo da bo streljalo. Ko se je pa pobiču namignilo, da so v Knežaku za take tičke brce prav poceni, se je hitro pomiril. Tudi kaplan Žganjar iz Trnovega, to so tisti gospod, ki ne hodijo k dekletom, so se začeli prerekati z nekim hlapcem in so seveda prejeli temu primeren odgovor. Situacija je postala nekako kritična. Tu šine oberčuku Zajcu rešilna misel v glavo. »Slavna gospoda, na vozove!« je junaško komandiral. In slavna gospoda iz Harij, Topolca, Zemuna itd. je sumljivo urnih krač poskakala na vozove in jo zmagoslavno — odkurila. Sodeč po tem presrčnem sprejemu upamo, da nas bodo bratje »Orli« v kratkem zopet počastili s svojim obiskom. Dotlej si bo tudi njih vodja svoje umazane hlače očistil ter v družbi s knežaškim obč. tajnikom v občinski pisarni kako novo ukrenil.

Dnevno.

Čeh dr. Kramař za mažarsko-nemško-klerikalnimi šuntarji in obrekovalci. Priobčujemo dogodek, ki bi se nam zdel neverjeten. Da se nam ne bo pristranost očitala citiramo rajše poleg »Narodnih Listov«, »Češke slovo« (list stranke, ki je iskala stikov s Konopištem) in Masarykov »Čas«. 4. julija je govoril mladočeh dr. Kramař v Pragi o srbskem narodu in sarajevskem atentatu. kakor poročajo njegovi »Narodni Listy«, takole: »... ravno Srbi imajo potrebo nravnega prestiža med Jugoslovani, če hočejo, da ne bo oškodovana notranja jednota jugoslovanska. In zato je dolžnost srbskega naroda napram sebi samemu in napram svoji lastni bodočnosti, da bi naučil svojo mladino drugače služiti svojemu narodu, kot pa z bombami in revolverji v atentatih... Nekoliko manj fanatizma in neukročene strasti in več prizanesljivosti....« Tako je govoril samozvani nekronani vodja češkega naroda. »Češke Slovo« pripominja: Ni na Češkem poštenega češkega srca, ki bi ne zakipelo v žalosti nad srbskimi pogromi v Sarajevu in ni pesti, ki bi se v srdu ne stisnila nad groznimi protisrbskimi gonjami. (Da se ne bo mislilo, da je tam gori vse čisto, pripominjamo, da so češki klerikalci ravno takšni kot povsod in konservativni fevdalci z »Hlasom Naroda« še nekoliko hujši.) Tudi ni na Češkem možgane, ki bi bili tako naivni, da bi ne poznali, da je vse to, kar se naprtuje Belgradu in oficielni Srbiji, laž, tendenčna, krvava laž, zato, ker so tudi njeni cilji — krvavi. In vkljub temu se najde v usodepolnem trenotku razburkanih strasti, v stadeju preiskovanja tragedije češki človek, ki se predstavlja kot voditelj, ki preskoči sodnike in zakon in se sam drzne — obsoditi Srbe. Če gospod dr. Kramař pridiguje: **»srbskemu narodu«, da bi naučil svojo mladino** drugače služiti narodu svojemu kot z bombami in revolverji v atentatih,« mora biti pripravljen, da omogoči logika sovražnikom srbskega naroda, da iz njegove pridige izvajajo: Srbski narod uči svojo mladino političnih umorov in atentatov. Dokaz tega podaja sam dr. Kramař, voditelj neoslavizma.« »Čas« pa pravi, da gre sedaj dr. Kramař na počitnice, pa mora nekaj povedati kot voditelj in povedal je tudi za to, ker mu je ploskanje tako potrebno kot voda cveticam. Dr. Kramař je nemško šuntanje ponovil po češko, ker je pa čutil, da se je zaletel, je brž nekoliko porentačil nad dunajskimi šmoki. **»S kakšno pravico opominja dr. Kramař** celi narod, da naj ne vzgaja svoje mladine za bombe in revolverje? Toda tako poznamo dr. Kramařa že leta: gleda z dunajskimi očmi, misli z vladnimi možgani in je voditelj ljudi »od nature vladnih.« Mislil je, da dela novo slovanstvo, medtem je pa diskreditiral češko razsodnost in politično vsestranskost pred vsemi ostalimi Slovani.« Mi pa pravimo: Dr. Šviha je po mnenju dr. Kramařa izdal eno samo češko stranko, in že so ga dr. Kramař in tutti quanti imenovali narodnega izdajalca, propalico, lumpa in ne vem kaj vse; kaj je v primeri s Šviho dr. Kramař, ki je šel denuncirat celi narod in osramotil poleg tega še svoj narod?

Kako bo sedaj v naših deželah na jugu. Grof Tisza je govoril o jugoslovanski agitaciji in izjavljal, da jo je treba zatreti. Pravil je: »Jugoslovanska agitacija eksistira v Avstriji, Bosni in Hercegovini, na Hrvatskem in na Ogrskem. Glede jugoslovanske agitacije v Avstriji seveda ogrska vlada ne more razpravljati. Kar se tiče Bosne, je treba iti s stališča, da se je treba ogibati vsakih korakov, ki bi pomenili kaznovanje mirnega in lojalnega srbskega prebivalstva za zločine — posameznih — krivcev. Tu moramo pripomniti, da smatram izgrede, ki so bili izvršeni v Bosni in Hercegovini proti srbskemu prebivalstvu kot jako škodljive in pogrešene. Žal, da ni bilo na razpolago dovolj policije, ki bi jih zamogla preprečiti. Mislim, da v Bosni in Hercegovini ne obstoja nobena taka nevarnost, ki bi zahtevala izpremembo sistema ali pa izredna sredstva. S sredstvi, ki jih imamo na razpolago, je treba vzdržati mir v deželi. Treba je z vso pozornostjo izrabljati policijsko silo, ki je na razpolago, treba je odkrivati zarote in preganjati zločince. Tudi jugoslovanski agitaciji v šolah je treba napraviti konec.« Grof Tisza pravi torej, da se bo zatirala jugoslovanska agitacija; bogve, če mu je znano, da je to nekaj drugega kot velikosrbska ideja in da je celo nekaj kar velikosrbsko idejo pobija! Jugoslovanska ideja, ideja narodnega jedinstva ne tangira avstro-ogrske monarhije, nasprotno je ideja, ki ima vse sposobnosti, omogočiti najboljše in prijateljske odnošaje med obema državama. Ampak je že res: Mažarom na ljubo se bo sedaj nekaj zatiralo, kar je avstrijski monarhiji naravnost v življensko korist. To je posledica klerikalne gonje, ki je podpirala Mažare in čifute.

Grof Tisza obsodil frankovsko gonjo. Dejal je: »Kar se tiče razmer na Hrvatskem, se je treba ogibati onih gotovih gesel, ki smo jih zadnje dni tolikorat slišali. Velikanska večina tamkajšnjega srbskega prebivalstva je lojalna in monarhiji zvesta. Med Hrvati na Hrvatskem in v Slavoniji obstoji neka frakcija, ki vedno poudarja svoj lastni patriotizem in sumniči patriotizem srbskih sodeželanov. Ta skupina hoče zlasti sedaj, po žalostnem dogodku v Sarajevu, živeti od te taktike. A ogrska vlada se ne bo dala zapeljati od več ko dvomljivih lojalnih manifestacij te skupine. Glede ogrskih Srbov moram konstatirati, da je njih velikanska večina lojalna in je treba zato z veliko opreznostjo sprejemati razna sumničenja, ki se pojavljajo v zadnjem času.« To je krepka zaušnica za tiste, ki bi radi davili Srbe.

»Nimamo niti srajce.« Zagrebški »Pokret« (glasilo vladine stranke) poroča: Sorodnica nekega uglednega sarajevskega srbskega trgovca se je nahajala ravno v času sarajevskega atentata v Belgradu pri nekih sorodnikih. Te dni je brzojavila v Sarajevo svojim sorodnikom, ako bi se mogla vrniti domov. Sorodniki so ji pa odgovorili tudi brzojavno: »Ne prihajaj, ker nimamo niti srajce.« Ta kratka brzojavka zadostno karakterizira divjanje sarajevskih somišljenikov našega »Slovenca«.

Laž ima kratke noge. Ta stara resnica se vedno in vedno potrjuje. Tudi sedaj še veliko, prav veliko laže (polovica »Slovenca« je n. pr. sama laž), resnica pa vseeno prihaja na dan — polagoma sicer, zato pa tem bolj sigurno. Ena teh laži je tudi bila, da so vsi srbski honorarni konzuli v Nemčiji, ki so avstrijski državljani, odložili konzulsko čast v znamenje protesta radi sarajevskega atentata. Tudi ako bi to bilo res, bi razumni ljudje samo pomilovali take naivne ljudi, sedaj se je pa pokazalo, da je resnica čisto drugačna. »Berliner Nationalzeitung« priobčuje oficiozno noto, da do sedaj še niti en srbski honorarni generalni konzul v Nemčiji ni odložil svojega častnega mesta. Storil je to le monakovski srbski honorarni generalni konzul Auspitzer, a tudi ta le zgolj iz osebnih razlogov. **Proti njemu je namreč uvedena neka kazenska preiskava,** vsled česar je bil primoran odreči se časti srbskega honorarnega konzula. Taka je torej stvar s tem odlaganjem časti srbskega konzula. Ta-le Auspitzer je prišel v kazensko preiskavo in srbska vlada mu je lepo namignila, da takih ljudi ne mara imeti niti za konorarne konzule. Smo radovedni, ako bo o temu poročal »Slovenec«, ki še ni povedal, da je hotela srbska policija izgnati iz Belgrada atentatorja Čabrinovića kot sumljivega človeka, pa je Čabrinović izdal izpričevalo poštenega človeka — avstro-ogrski konzulat. Ampak »Slovenec« tega noče povedati svojim čitateljem ker s tem jih ne bi mogel — hujskati na vojno.

Pred odhodom v Bosno. Grof Sternberg, ki je bil, kakor je znano, v ozkih stikih s pokojnim prestolonaslednikom, je objavil v »N. W. Journalu« članek, v katerem med drugim pravi: Nadvojvoda Franc Ferdinand, ki je dobro poznal razmere v Bosni in Hercegovini, je hotel svoje potovanje v anektirane dežele odgoditi. Toda na nasvet vojaških krogov je moral svojo namero opustiti, ker se mu je pravilo, da bi njegova odgoditev bila kot znak slabosti in bojazljivosti. Nadvojvodinja Hohenberg je bila tudi o vsem tem obveščena, obhajale so jo smrtne slutnje, zato je prosila nadvojvodo, da sme iti z njim v Bosno, z očitnim namenom, da z njim umrje. Nadvojvoda Franc Ferdinand je zahteval od iz Budimpešte za osebno varstvo tri detektive, toda izjavilo se mu je, da bi se za to potrebovalo 30—40 detektivov, kar bi zahtevalo okolo 7000 K stroškov. Bilinski pa da je baje izjavil, da bi se takšne priprave mogle storiti samo takrat, če bi cesar potoval. No in tako je nadvojvoda brez varnostnih priprav šel v Bosno. (Varnostne priprave niso bile ravno majhne, o tem smo že pisali.) Te stvari piše grof Sternberg in tudi on nosi odgovornost, če niso resnične. Oni dan je prinesla »Reichspost« članek, v katerem je stalo, da je nadvojvoda po prvem atentatu dejal: »Atentatorja bodo še z zlatim križcem odlikovali.« Kaj je s tem mislil, sam bog ve. Gotovo so pa te besede, če so resnične, značilne za presojanje cele tragedije, ki je v zadnjem dejanju tako silno nejasna. Značilno je tudi to, da popis oseb atentatorjev niso prinesli avstrijski listi, temveč še le srbski. To pa, kar so prinesli srbski listi, je pa za avstrijske urade v Belgradu precej kompromitujoče, kar sam »Fremdenblatt« potrjuje, ki piše: Neki belgrajski list je poročal, da zadene nekoliko krivde tudi avstro-ogrski konzulat v Belgradu in sicer zaradi tega, ker se je konzulat potegnil svoječasno za Čabrinoviča, katerega je hotela srbska policija izgnati, ker se ji je zdel sumljiv. Policijska prefektura v Belgradu je poslala tozadevno

Ne more reči: Ne! Eno uro bučen smeh! Soboto 11. Nedelja 12. Ponedeljek 13. „KINO IDEAL“ V soboto in nedeljo vojaška godba.
3 dejanja polna zdravega dovtipa.

poročilo avstrijskemu konzulatu, avstrijski konzulat pa je prevzel za Čabrinoviča poroštvo in zahteval, da se naj ga pusti v miru. Policijska prefektura je morala na vsak način vpoštevati zahtevo konzulata in ga je pustila v miru. Kljub temu pa se ji je zdel mož sumljiv, med drugim tudi končno zaradi tega, ker je prevzel zanj poroštvo avstrijski konzulat.

Osodepolni avtomobil. Kakor je znano, sta bila nadvojvoda Franc Ferdinand in vojvodinja ustreljena v avtomobilu grofa Fr. Harracha, povejnika zbora prostovoljnih avtomobilistov. Grof Harrach je ponudil avtomobil cesarju kot dar. Deželni šef Potiorek je spisal o tem protokol in cesar je dar sprejel. Avtomobil bo poslan kot dvorna lastnina na Dunaj vrhovnemu dvornemu uradu.

Nekaj o Čabrinoviću. Atentator Čabrinović je bil l. 1913 v Trstu kot stavec v »Edinosti«. Stanoval je v ulici S. Marco pri nekem Besednjaku. Pripovedujejo, da se je Čabrinović mnogo pečal z različnimi knjigami. Skoro ves prost čas je porabil za čitanje knjig. Iz Trsta je po večmesečnem bivanju odšel v Bosno.

Ogenj vsled strele. Dne 4. t. m. je udarila strela v hišo posestnice M. Mlakar iz Srednje vasi in jo zažgala. Ker je bilo na podstrešju spravljeno seno, je hiša pogorela do tal. Škoda znaša 2000 K, zavarovalnina pa 1200 K.

Pastirji na paši. 15letni pastir Janez Zalar iz Borovnice je ujel pred kratkim v gozdu Ravnik pri Niževem mladega srnjaka, ki ga je zaklal, odrl in na paši spekel. Zalar je nato pojedel pečenko v družbi osmih svojih prijateljev - pastirjev, starih od 12—13 let.

Skladavnica se je podrla nanj. Dne 7. t. m. se je ponesrečil Franc Horvat, ki je delal pri lesni tovarni v Rogu. Podrla se je nanj skladavnica in ga močno poškodovala na glavi in na nogah.

Ljubljana.

— **Naš nedeljski podlistek.** V nedeljo je začelo izhajati v našem listu delo slavnega francoskega pisatelja Gastona Lerouxa: »Skrivnost Rumene sobe«. Vsled izredne ljubeznivosti g. pisatelja, ki je stavil zaradi svojih simpatij za mali naš narod zanj razmeroma zelo nizke pogoje (a za nas vseeno precej težke, op. upr.), smo v srečnem položaju, da podamo svojim čitateljem prvi slovenski prevod izmed najmarkantejših del g. Lerouxa. Njegovi spisi so deloma prevedeni že na vse svetovne jezike. Naš list se razširja, širijo se pa za to tudi naše dolžnosti, ki se jih prav dobro zavedamo. Nismo se zato zbali izrednih žrtev, ki jih povzroča objavljenje modernih del; vodila nas je predvsem iskrena želja, podati svojim naročnikom nekaj posebnega, nekaj novega. Prihodnjič prinesemo nekaj poročil kritikov svetovnih listov o g. Gastonu Lerouxu v obče in posebno še o njegovem delu »Skrivnost rumene sobe«.

— **Kako je vzvišena katoliška morala.** Piše se nam: »Slovenec« pravi, da je znano, kako vzvišena je katoliška morala. To pa tp. Posebno Slovenci to dobro vemo, saj smo to moralo na Kranjskem po dejanjih spoznali. Tudi pravi »Slovenec«, da nima katoliška morala z dogodki na jugu nič skupnega. To je pa res čudno. Seveda, če se gre razbijat, se pusti moralo za pečjo doma — in potem se nima ž njo nič skupnega. »Ljudstvo je bilo razburjeno« — piše »Slovenec«. Res, v Sarajevu je bilo razburjeno, ampak v Zagrebu so frankovci sami razburjali ljudi. In to vse po katoliški morali — po tisti morali, ki je svoj čas prva proglašala uboj iz verskega fanatizma kot opravičeno, ali celo Bogu ljubo dejanje. Da, vzvišena je katoliška morala, katere zgodovina pozna toliko krvi in sovraštva.

— **»Slovenec« se baha,** kako smo se v nedeljo bali klerikalcev. Kar se naše tiskarne tiče, moramo povedati, da smo bili popolnoma mirni, žalostno je le za klerikalni patriotizem, ako ga morajo varovati policijske straže.

— **Preganjanje slovenskih dijakov.** Takoj po atentatu je prijela policija nekaj dijakov, ki jih je črtila že izza časa dijaškega štrajka. Eni pravijo, da je bil temu vzrok tudi oni »Slovenčev« brzojav, ki je sporočal, da so se jugoslovanski dijaki odločili za revolucijonarno smer. Koliko je bilo na onem brzojavu resnice, se ne ve. Dopisi z Dunaja poročajo, da je bila laž. Na to so se začele preiskave po vseučiliških mestih in v Ljubljani. V Ljubljani so pridržali v zaporu par dijakov, ki so bili tik pred maturo. Dasi jim niso mogli ničesar dokazati, jih niso izpustili niti toliko, da bi šli delat maturo. Posredovalo se je potem med sodnijo in komisijo. Profesorji so bili toliko človekoljubni, da so se izjavili, da gredo ev. tudi v sodno poslopje, da bi tam dijaki napravili maturo, ako res ni drugače mogoče. Elsner pa niti tega ni pustil. Na ta način se hoče uničiti mlade ljudi, ki se jim ne more ničesar drugega dokazati, kakor da so jih razni detektivi denuncirali. Ljudje brez srca včasih pozabijo, da vlada nad svetom tudi višja Pravičnost, ki včasih na čuden način pokaže svojo moč. Kdor ima sam otroke, ta ve, kako krivično je postopanje, da se zabrani zrelostna skušnja, s katero nimajo obdolžitve nič skupnega. Čudimo se, kako je mogla včerajšnja »Edinost« humanititno postopanje komisij smatrati za neumevno. Dijaki so žrtev provokaterjev. V realki jih je baje denunciral neki špicelj Čuček, zadnji čas pa se je pridružil še neki človek te vrste in je pod krinko da je tovariš dijakov, izzval iz njih razne izjave. Povdarjamo še enkrat, da ni bilo nikakih zakonitih določb, po katerih bi se bila morala preprečti matura tem dijakom — in vendar se je to zgodilo.

— **Vprašali bi:** ali je radi enega Šusteršica in enega Lampeta cel slovenski narod narod Šusteršičev in Lampetov? Kdo je torej odgovoren za dejanje v Sarajevu? Ali smo Slovenci odgovorni za izdajalska dejanja par ljudij?

— **Informantivnost** konča tam, kjer začenjajo tendence. V današnjih časih bi na to opozorili tudi nekatere slovenske liste, ki namenoma zavijajo svoja poročila. Kdor trosi laži, ni mnogo boljši od onega, ki si jih izmišlja — ali pa še — slabši.

— **»Slovenec« se škandalizira,** ker je večina v hrvatskem saboru izključila od več sej frankovske divjake, ki so vpili saborskemu predsedniku med drugim: »lopov, ubijalec, roke imaš krvave, ubijalec prestolonaslednika, naj ti ban preišče žepe in našel bo bombe...« Tako so frankovci vpili in razsajali in sedaj pride in se zgraža »Slovenec«, glasilo onega dr. Šusteršiča, ki je za najnedolžnejše in opravičene vzklike poslanca Ribnikarja izključeval od deželnozborskih sej! Še preblago so bili kaznovani frankovci za njihova divjaštva in sirovosti. Seveda, frankovcem je sedaj hudo, ker ne samo, da niso dosegli svojega namena, temveč izgubijo povrhu se — poslanske dijete za ves čas, dokler bodo izključeni. To jih najbolj boli, »Slovenec« pa s svojim izražanjem bije po zobeh — dr. Šusteršiča.

— **Matura na c. kr. II. državni gimnaziji v Ljubljani.** Od 23 učencev je bilo k izpitu pripuščenih 21, prišlo jih je 20. Vsi ti so maturo dovršili, in sicer osem z večino glasov, trje z odliko (odličnjaki so razprto tiskani): Arh Josip, Bezlaj Vladimir, Čermak Jaroslav, Koleša Ivan, Kuhar Rudolf, Lapajne Alfonz, Lavrenčak Viktor, Mauer Alojzij, Modrijan Fran, Osana Ciril, Pavlovčič Fr., Pertot Ivan Prezelj Maksimiljan, Rekel Ciril, Scharwitzl Anton, Seliškar Anton, Stuhec Fran, Škof Josip, Štrukelj Vinko, Turk Ernest.

— **Sokol I.** Priprave za javno telovadbo in ljudsko veselico, ki se vrši dne 19. julija 1914 na parcelah »Kmetske posojilnice« ob Dunajski cesti, so v polnem teku. Ta dan pokaže Sokol I. sad svojega truda in vsakdo, kdor se udeleži te prireditve, bo odhajal zadovoljen in navdušen.

— **Klasifikacijske nogometne tekme.** Za jutri, nedeljo in prihodnjo soboto so napovedane nogometne tekme, ki bodo gotovo zanimivejše kot marsikatere z gotovimi vnanjimi moštvi, četudi bodo domače tekme. Vrše se namreč takozvane klasifikacijske tekme ljubljanskih nogometnih klubov. Jutri tekmuje rezerva »Ilirije« z novoustanovljeno »Olimpijo«, v nedeljo pa jutrišnji zmagovalec s »Slovanom«, drugo soboto pa nedeljski zmagovalec s prvim moštvom »Ilirije«. Ker bo vsakemu moštvu ležeče na tem, da si pridobi kolikor mogoče mnogo točk in ker so po zatrdilu športnih krogov prva tri moštva enako močna, smemo se nadejati prav zanimivega športnega boja. Da prisostvuje tem tekmam, ki naj bi obenem predočile razvoj negometnega športa v našem mestu, lahko tudi ono občinstvo, ki dela ob nedeljah izlete na deželo, je določen za jutri pričetek tekme na pol 7. uro zvečer, dočim je vstopnina prav nizko nastavljena, namreč sedeži po 1 K, stojišča po 40 v in dijaške ter vojaške vstopnice po 20 v, tako da to lahko žrtvuje vsak, komur je na tem, da se ta šport povspne tudi v našem mestu na višjo stopinjo. Vstopnice se dobivajo samo pri dnevnih blagajnah.

— **Nesreča.** Osemletni šolski učenec Bernard Karriary je našel v bližini tivolskega parka prazno vojaško patrono, s katero se je igral. Ko je hotel izbiti iz patrone »kapsel«, je ta eksplodiral in je odletel dečku v levo oko ter ga težko poškodoval.

— **Goljuf.** Neki delavec iz Zelene jame je prišel pred enim tednom v neko tukajšnjo trgovino z železnino in je izvabil od trgovca štedilnik, vreden 60 kron ter za 30 kron kuhinjskega orodja pod pretvezo, da rabi omenjene stvari doma in da jih bo odplačeval v mesečnih obrokih. Mož pa je prodal kuhinjsko orodje nekemu starinarju za sedem kron in štedilnik neki gostilničarki za trideset kron, na kar je denar zapravil.

— **V spanju okraden.** Neki sluga, stanujoč na Dunajski cesti, je pil preteklo nedeljo popoludne v gotovi gostilni na Viču. Ker je bil precej pijan, ga je spravil neki dninar spat. Sluga je spal več ur, kar pa je porabil njegov usmiljeni Samaritan in mu vzel iz denarnice 140 kron. Samaritana je policija že aretirala. Pri njem je našla samo 14 kron ukradenega denarja; ostalo je možakar že zapravil.

— **Radi tatvine in goljufije** je aretirala policija pretekli torek v Kolodvorski ulici 21letno brezposelno deklo Marijo Kovač iz Boštanja pri Radečah. Policija je Kovačevo izročila okrajnemu sodišču.

— **Otroka je povozil.** V sredo je povozil izvošček Simončič v Kladezni ulici dveletnega Engelberta Podobnika, ki je dobil pri tem tako težke poškodbe, da so ga morali prepeljati v bolnico.

— **Sanje po opiju,** tridejanska senzacijska Nordisk drama, polna napete zanimivosti, predvaja se danse v prvovrstnem Kino Ideal. Poleg tega so še štiri druge krasne slike, med tem itudi več velezabavnih veseloiger na vsporedu. Ob polu 9. uri predstava z **»vojaško godbo«.** — Da ustreže tem več slavnemu občinstvu, odločilo se je priznano izvrstno vodstvo tega kinematografa, prirediti tudi v soboto in nedeljo **»vojaške koncerte«.**

— **»Telefon - izdajalec«** je naslov krasni drami iz življenja izumiteljev, ki se predvaja danes v Kino Metropol. Poleg tega je na programu: »Maks zna čarati«, »Krista se ženi« in Kalkuta. **Pri vseh predstavah se kaže pogreb prestolonasledniške dvojice.** Predstave ob pol 7. in pol 9. zvečer.

„Glasbena Matica“

je imela v sredo svoj občni zbor. Podpredsednik dr. Krevel je otvoril zborovanje s spominom na zadnje dogodke. »Matica« je v znak žalosti prekinila s skušnjami. »Matica« šteje 42. leto svojega obstoja. Glasbena šola obstoji 32 let, pevski zbor 24 let.

Izrekel je zahvalo vsem podpornikom, predvsem vladi, ki je za preteklo leto nakazala redne podpore 4500 K in za v bodoče izredne podpore 20.000 K v letnih obrokih po 2000 K, nadalje mestni občini, ki je naklonila 3000 K, in raznim denarnim zavodom. Izrekla se je zahvala tudi učiteljskemu zboru. — Glasbena Matica je imela v preteklem letu 823 članov, in sicer 7 častnih, 43 ustanovnih, 325 rednih v Ljubljani, 326 rednih izven Ljubljane; pevski zbor je štel 74 pevk in 55 povcev. — V glasbeni šoli je poučevalo 13 učnih moči. Učencev je bilo po številu predmetov 757, po številu oseb 663. V 1. polletju je bilo 66 gojencev oproščenih šolnine, v drugem polletju 60 gojencev. Odpuščena šolnina znaša skupno 2416 K 50 v. V preteklem letu je priredila Glasbena Matica 9 koncertov in 3 javne produkcije gojencev, podružnica v Trstu je priredila 2 koncerta in dve produkciji, podružnica v Gorici 2 koncerta in 1 produkcijo, podružnica v Kranju dve produkciji, podružnica v Celju 1 koncert in tri javne produkcije. Vse prireditve so pokazale lepe uspehe. Predsednik dr. Mohorič je odstopil, enako podpredsednik Milčinski.

O blagajniškem stanju je poročal dr. Žirovnik. Dohodkov je bilo 52.621 K 1 v, stroškov 53.407 K 41 v. Čisto premoženje znaša 72.414 K 98 v. Proračun za prihodnje leto izkazuje 40.800 K dohodkov, 53.620 K izdatkov, torej primanjkljaja 12.820 kron.

Pri volitvah so bili izvoljeni z vzklikom: Za predsednika dr. Hubad, c. kr. deželni šolski nadzornik; v odbor: Vendelin Sadar, Slavko Ravnihar, Josip Bitenc, Anton Jeršinovic, dr. Jos. Krevel, dr. Jos. Mantuani, Anton Petrovčič, Fr. Potočnik, St. Premrl, dr. V. Rudež, p. Hugolin Sattner, dr. Fr. Šturm, dr. Janko Žirovnik; za računska preglednika: Ivan Verbič in Rudolf Medič.

Gosp. Pahor je predlagal, naj bi se vsako leto priredil koncert za pokojninski zaklad učiteljev.

Sprejela se je resolucija dr. Žirovnika, naj odbor proučuje zvišanja ukovine in ga reši do jeseni, da se vsaj delno pokrije vsakoletni deficit. — Sprejela se je resolucija konc. vodje Hubada, naj odbor osnuje asanacijski odsek. — Na predlog dr. Krevla se je izrekla zahvala odstopivšemu predsedniku dr. Mohoriču in odstopivšima odbornikoma Milčinskemu in dr. Papežu. — Na predlog konc. vodje Hubada se je izrekla tudi zahvala dosedanjemu predsedniku dr. Krevlu.

Nato je bil občni zbor zaključen.

Trst.

Italijanski »rikreatorij« v slovenskem Škednju. Prejeli smo: Lahi so že pričeli zidati v Škednju ogromno zgradbo za »rikreatorij«. Poslopje bo stalo v sredi vasi, poleg pokopališča, na enem izmed najlepših prostorov celega Škednja. Ne bo trajalo dolgo, in sredi slovenske vasi se bo šopirila krasna hiša, moralna rabljarna slovenske dece. — Toda, kako je prišla »Lega nazionale« do tega prostora? Marsikdo si bo mislil, da so imeli Lahi to krasno zemljišče že bogsigavedi koliko časa v rokah. Kaj še! Kupili so ga pred par meseci, in ne morda iz rok kakega Laha, ampak iz rok slovenskega posestnika Antona Godine, po domače Barakoša. Lahi so lazili okrog njega in zgodilo se je, da je prodal Barakoš svoje zemljišče »Legi«, in to, vsaj govori se tako, po naravnost sramotni ceni. Domačini so mnenja, da bi prejel lahko Barakoš še enkrat toliko za svoje posestvo, ko bi le hotel. — Človeka obide žalost, ko vidi, kako prodajajo naši ljudje zemljo tujcu in najžalostnejši pa so podobni slučaji, ko prehaja slovenska zemlja v roke največjemu našemu sovražniku: »Legi«. Da se bo dogodilo to v eni izmed najbolj zavednih slovenskih vasi v Škednju, tega pa si nismo mogli misliti. Človek, ki bi imel le količkaj zavednosti v sebi, bi ne smel storiti tega. Barakošu pa še posebno ni bilo potreba prodati svojega najlepšega posestva »Legi«. Vemo, da je dobro situiran in da so mu »Legini« denarji odveč. Toda, končno je vsak gospodar svojega. Rotimo pa slovenske posestnike, naj ne prodajajo tujcu zemlje. Brez zemlje — ni naroda. — Škedenjci! Od vas je odvisno, ali bo »Legina« zgradba dosegla svoj grdi namen ali ne. Ako nihče od vas ne pošlje svojih otrok v »Legin rikreatorij«, ostane ta zgradba prazna. Izkažite se sedaj, Škedenjci, in pokažite svojo zavednost! — Opozarjamo, da se je osnovalo v Škednju tudi nekako zbirališče slovenskih otrok v dvorani in na vrtu »Gospodarskega društva«. Vsak popoldan se zabavajo slovenski otroci s prostimi igrami, katere poučuje nastavljen telovadni učitelj. Ko si društvo opomore, bo nakupilo tudi primerno igralno orodje.

»Piccolo« in »Zarja«. »Piccolo« je izvedel, da se namerava preseliti »Zarja« stalno v Trst, kar mu je dalo povod, da je napisal v včerajšnji številki članek z naslovom: »Socialisti koncentrirajo jugoslovansko (!) delavsko gibanje v Trstu.« V članku pravi, da hočejo socialisti s to potezo dvigniti slovanstvo v Trstu, ki bo odslej središče jugoslovanskega (!) socialističnega proletariata. Dalje pravi, da so s tem sprejeli socialisti program dr. Rybaža, Wilfana in tovarišev, program ki stremi za tem, da mora postati Trst ognjišče jugoslovanske misli. Razlika je samo ta, da voditelji tržaških Slovencev pripuščajo vse to toku časa in bodočnosti ter stojijo na stališču, da naj ostane politično središče za enkrat še v Ljubljani in da se zadovoljujejo, da daje zaenkrat še Ljubljana politično smer Jugoslovanom. Socialisti pa so, tako pravi »Piccolo«, veliko nestrpnejši od tržaških voditeljev Slovencev samih: oni se preselijo iz Ljubljane sem. — Dalje zmerja »Piccolo« laške socialiste in jim očita, da se pustijo komandirati od vsiljivih slovenskih socialistov in se popolnoma udajajo njihovemu stremljenju. — Očita jim, da so pripustili slovenskim socialistom pri zadnjih volitvah v Trstu dve kandidaturi in vprašuje, koliko kandidatur jim ponudijo pri prihodnjih volitvah. — Dalje očita socialistom, da so sklenili preseliti centralo v Trst sporazumno z narodnjaki, vsled česar zelo dvomi, da bi vodili socialisti boj proti naprednemu delavstvu v Trstu in nasprotno. Pravi, da so napravili socialisti s tem korakom nov greh: prenesli so v Trst nov steber jugoslovanstva (!), nov tok, ki bo pripomogel k poslovenjenju italijanskega Trsta. In da so se predrznili priti slovenski socijalisti iz Ljubljane v odločno italijanski Trst ter s tem prekoračili narodno mejo, tega greha ne bo odpustil »Piccolo« socialistom nikoli več. — Ne bomo se pečali s to komedijo. Mislimo, da bi bil vsak dostavek preveč.

Oder se je podrl. Šest delavk ponesrečilo. V sredo popoldne se je nenadoma podrl oder pri zgradbi nove sodne palače v ulici Coroneo. Na odru se je nahajalo 6 žensk, ki so zaposlene pri delu kot maltarice, in vseh šestero žensk je padlo z odrom vred na ulico, kakih 5 metrov globoko. Pravi čudež se je zgodil, da ni zadobila niti ena teh žena nobene težke telesne poškodbe. Pač pa so bile vse več ali manj lahko ranjene. Petero njih je bilo obvezanih v pisarni stavbnega podjetja »Union«, ena delavka, po imenu Helena Rihtavec, stara 28 let, pa je bila prepeljana v kočiji na njeno stanovanje, v ulico Molin a vento, 54.

Dimnikar — Pavliha. Izpred okrajnega kazenskega sodišča. Kakor vsi veste, imajo Švabi to navado, da plazijo okrog po svetu in prodajajo zijala. Tako sta zašla dva Švaba tudi v Poreč. Ko sta se nagledala mesta, sta se odpeljala s parnikom proti Trstu. Na parniku pa sta se morala obnašati najbrže zelo naduto, tako, da ju je vzel neki Porenčan »na piko«. Zahotelo se mu je nekoliko »potegniti »naduta« Švaba. Ko je namreč dospel parnik v Trst, je povabil Porenčan oba Švaba, naj mu sledita. Ta, ki nista bila na jasnem, zakaj gre, sta šla za njim in Porenčan ju je odpeljal do bližnjega stražnika ter mu natvezil, da sta bila oba Nemca aretirana v Poreču ter da je dobil od tamkajšnje oblasti nalogo, naj ju odvede v Trst, kjer naj ju izroči policiji. — Stražnik je res odvedel oba Švaba na policijo, kjer sta sicer debelo gledala, a pomagalo ni nič. Navihan Porečan pa, ki se je izdal za dimnikarskega

Vrnitev v domačemu delu

je zadnja zahteva ženskega gibanja. Hiši gospodinjo, otrokom mater zopet dati, je cilj resnih boriteljic za žensko pravo. Dolžnosti moderne gospodinje so seveda zelo različne od onih v starih časih. Ona potrebuje temeljitega znanja v vseh panogah vede, ki so z gospodinjstvom v direktni ali indirektni zvezi. Predvsem ji je potrebna kemija in znanstvo o blagu. Ona more le takrat racionelno gospodinjiti, če je poučena v vrednosti živil, če si je svesta kemičnih potvorb pri pripravi jedil.

Kuhinjsko kemijo v tesni in lahko umljivi obliki in ročne knjige dr. A. Oetkerja, Baden pri Dunaju, ki se dobe brezplačno pri vseh špeceristih, drogeristih in v vseh trgovinah živil, ki prodajajo dr. Oetkerja dobro znani prašek za peko. Kjer se ne dobi, se naj zahteva brezplačna pošiljatev receptnih knjig od dr. A. Oetker, tovarna živil, Baden pri Dunaju.

Danes petek 10.
Jutri soboto 11.
Pojutršnjem nedeljo 12.
3 veliki vojaški koncerti.
Petek specijalni večer z dramo **Sanje po opiju**
Soboto veseloigra **„Ne more reči: ne!“**
v **KINO IDEAL.**

mojstra iz Poreča, pa je nenadoma nekam izginil. — Kaj napraviti torej s Švaboma? Pridržali so ju v zaporu in v sredo sta prišla pred tukajšnje okrajno kazensko sodišče. Imenujeta se Pavel Olivier in Edvard Sacher, iz Gradca. Sodnik je vprašal stražnika, ki ju je pripeljal v zapor, čemu sta bila aretirana. Stražnik: »Ne vem, izročil mi ju je neki dimnikarski mojster iz Poreča.« — »Toda kaj sta napravila v Poreču?« — »Tega mi ni povedal; odpeljal sem ju na policijo, da se tam legitimirata in... sedaj naj naj sodnija preišče, ali sta nevarna človeka, ali ne. — Sodnik ni mogel storiti nič drugega kakor povedati Švaboma, da ju je nekdo temeljito »potegnil« ter ju je izpustil na svobodo. Kam se obrneta sedaj »brihtna« Švaba, ni znano.

Narodno - socijalna mladinska organizacija. Danes, petek, 10. julija, ob pol 9. zvečer se vrši sestanek v Barkovljah (Narodni dom). — V soboto se vrši sestanek v dvorani NDO. ob 8. uri zvečer. Dnevni red sestanka je zelo važen in vabljeni so na udeležbo le člani. — Kdor se hoče vpisati v »Nar. soc. mladinsko organizacijo, naj se zglasi za mesto: v NDO. ob uradnih urah, za Sv. Jakob pa pri bratu Široku, Čarbola zg. 11. pritl.

Samomorilčeva smrt. V tukajšnji mestni bolnišnici je umrl kapitan Henrik Dezadro, ki se je pred par dnevi zastrupil z veronalom. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

Tržaško kolesarsko društvo »Balkan« priredi v nedeljo, dne 19. t. m. ob 2. uri pop. dirko za istrsko prvenstvo na progi »Vrdela - Podgrad - Vrdela« 70 km, ob vsakem vremenu. Vpisati se je čas do 15. t. m. na naslov društva v kavarni »Minerva«, ulica Acquedotto štev. 22. Nagrad je sedem krasnih svetinj in sicer I. in II. zlate, III., IV., V. srebrno pozlačene, VI. in VII. srebrne, Prvi trije došli na cilj dobijo tudi diplomo. K dirki pristopiti je dovoljeno vsem slovenskim kolesarjem, ako so člani kakega društva. Dirka se vrši pod vodstvom novo ustanovljene »Zveze slov. športnih društev na Primorskem«.

Omotica Jakoba Briclja.

»Vi, Jakob Bricelj, kdaj ste pa rojeni?«

»Čakajte — ja, leta 1879.«

»Kam pa ste pristojni?«

»V Dobrunje.«

»Kje pa prebivate sedaj?«

»Zdaj tu, zdaj tam.«

»Kaj pa delate?«

»Pomagam. Zdaj tu, zdaj tam.«

»A zato vaš že iščemo od novembra meseca lanskega leta. Veste, Bricelj, obtoženi ste, da ste vzeli vašemu prijatelju Piškurju različno žensko obleko, ki ste jo nato prodajali po Zadvoru. No, Bricelj, zdaj pa povejte, kako je s to stvarjo!«

»Gospod sodnik, hudirja, tiste cunje niso bile vredne niti dvajset krajcarjev. Sploh pa sem bil takrat ko sem jih vzel omotičen.«

»Kako to, omotičen?«

»Veste, gospod sodnik, primaruha, mene rado vrže. Kar na lepem me vrže. In potlej sem tak, kakor bi bil zamotan, kakor bi me kdo zabil s plankami; kakor bi me kdo vrgel v to črno zemljo. Takrat, v tisti omotici pa delam čudovite stvari, take, da jih človek ne more razumeti. Tako je bilo tudi s tistimi cunjami. Vrag vedi, tačas sem bil še v omotici in sem ukradel.«

»Ja, slišite, Bricelj, koliko časa pa traja vaša omotica?«

»Hudo dolgo, gospod sodnik. Včasih kar pol drug mesec. Za tiste stvari, ki jih napravim v omotici, pa ne morem odgovarjati, hudirja. Kje neki. Omotica je omotica. In predno se iz omotice izmotam, že zamotam kako stvar. Tako, vidite, je to. Jaz nisem prav nič kriv, omotica je kriva.«

»Jakob Bricelj, ali niste tudi danes nekoliko omotični. Kje pa ste ga?«

»Jaz ne, gospod sodnik, kje neki. Jaz ne. Jaz nisem nič pil.«

»Bricelj, vi boste danes zaprti. En mesec. Pa boste takoj nastopili kazen, kajneda?«

»Naka. Bom že potlej prišel noter.«

»Ne boste nič potlej hodili noter. Komaj smo vas dobili, ker ste brez stalnega bivališča, pa nas že mislite zapustiti. Ne bo šlo, Bricelj. Tukaj, le imate »cegelc«, pa pojdite, brž zaprt. Tako ste že opravili. Zbogom!«

»— — —«

»Zbogom!«

»Zbogom!«

Radvanjski čarovnik.

Komaj par tednov je minilo, odkar smo poročali o »Mariborski čarovnici« in že imamo sličen slučaj navesti. V Radvanju, vasi tik pri Mariboru, živi star čevljar. Mož je sivolas in že visoko v letih, a živi skrajno udobno življenje starega bonvivanta po kmečkem žanru in — pristnega fauna. Svojo obrt izvršuje samo še po imenu, na videz, a bogati in neusahli vir dohodkov mu je vedno le vedeževanje in čarovanje. Njegova klientela pa ne obstoja morda samo iz kmečkih zaljubljenih punčar in mestnih kuharic, postrežnic, delavk itd. marveč v skoro še obilnejši meri iz žen ter deklet mariborskih boljših slojev in žen ter deklet mariborskih meščanskih familij, ki vse k njemu hodijo po upe in tolažbe v vseh svojih malih in velikih nadlogah.

Skozi več kot že 20 let tolaži ta mož žene in dekleta v njih ljubavnih težavah in srčnih zadevah. On jim je zvest oproda, on jim je refugij nezmotljivosti, on jim je zaklad nadnaravnih močij, ki jim daje sredstev in pomoči, ženam da si dobe svoje ljubčke izven tarifov in izven kurzov, on je zavetišče kratkokrilih deklic, ki jim daje dobre nauke, da njih proseče oči in sladka koperneča usteca najdejo svoje zaželjene galane. Skratka: tale čarovnik-čevljar je ljubljenec mariborskega ženstva takozvane najboljše družbe.

Star, sivolas je naš čarovnik-šoštar, ampak: Njegova kri je še zelo mlada in staro njegovo meso ne more biti brez sladke opojnosti mladostne ženske toplote. Vsemogoče in nemogoče se govori o tem le čarovniku. Pošepetava se najgorostasnejše stvari o orgijah nasladnosti, ki jih je uganjal doslej kljub visoki svoji starosti z ženami in dekleti, čim boljši družbi so pripadale, tim raje in s tem večjim zadoščenjem. Samo eno tako zgodbico: K čevljarju čarovniku je prišla 17letna goskica in zahtevala proti bogati nagradi, da ji pove, kaj naj napravi, da bo dopadala tistemu, za katerega gori. Ker je bilo dekle lepe in stasite narave je čevljarju-čarovniku tudi ugajala. Rekel je dekletu, da ji to more brati le iz gotovih linij, ki pa niso samo v obrazu in na rokah, marveč na celem telesu. In dekle, ta koprneča stvarica, je pustilo brez prevelikega obotavljanja pasti vsa zavistna ogrinjala... Temu pa še ni miroval... Vzel je zrcalo, veliko zrcalo in je držal tako, da se je v njem ogledala cela 17letna Eva od nog do glave, da je videla v njem svoj zarudeli obrazek in burne grudi...

A faunu tudi to ni bilo dovolj... Pričel je študirati z zavistjo in jezo nad svojo lastno obnemoglostjo krasne, nepokvarjene linije. Dolgo je trpel ta študij linij, a po dveh urah še ni bil končan in dejal je, da se mu naj klientka vrne črez tri dni, češ, takrat se bodo linije morda odprle. V drugič pa dekle ni šlo več na lim in imelo je dovolj od prvega študiranja.

Faun pa je opravljal svoje delo kot vedeževalec in čarovnik le dalje, dalje, cele mesece, cele tedne, dokler mu ni konečno sleparija spodletela. In to je prišlo takole:

Pri nekem mariborskem meščanu je bila že delj časa nastavljena mlada, lepa ločena žena. Tudi ona je slišala o mogočnem vedeževalcu in čarovniku. Ker so jo pa že dolgo časa mučile ljubezenske težave, se je konečno odločila, da poišče čudotvornika in si pri njem dobi potrebnih zdravil in sredstev, ki naj bi ji pripomogla si osvojiti ljubezen toli zaželjenega moža. Šla je k čevljarju in on je zahteval za omenjeno sredstvo 4 K gotovega denarja, vrhu tega pa zopet par trenotkov faunskega razkošja. Dobil je oboje in ker je bil z obojim zadovoljen, je tudi ženici, zali in mladi, dal potrebnega zdravila, da si pribori zaželjenega ljubčka. Ko je prila mlada ločena ženica na dom, pa je nje službodajalec kmalu zaznal za vso stvar in tudi zvedel za zdravilo, ki ni dovoljeno... Vso zadevo je naznanil sodišču, in stari grešnik se je te dni moral zagovarjati pred posvetnim sodnikom. Med obravnavo pa so prišle še tako delikatne stvari na dan, da je moral sodnik obravnavo preložiti. Prišla bo baje še cela vrsta prič na vrsto, žene in dekleta vseh slojev, o katerih se sedaj na mah govore naravnost neverjetne pikanterije, a la pravljice iz 1001 noč. Obravnave bodo tajne, a povedali bodemo v bodoče to, kar bomo zvedeli izven sodišča. Seveda nam ne bo mogoče iti posebno daleč, ker bi se nam drugače lahko primerilo, da bi sploh nič ne prišlo v javnost. In to bi bila najbrže še večja škoda...

Najnovejša brzojavna in telefonska poročila.

AVDIJENCA PRI CESARJU.

Išl, 9. julija. Danes je bil sprejet grof Berchtold v avdijenci. Avdijenca je trajala pol drugo uro. Berchtold je predložil cesarju sklepe skupnega ministrskega sveta.

Krogi, ki hočejo vse vedeti, zatrjujejo, da je vladar odobril sklep, da se posreduje pri srbski vladi. Toda dunajska vlada od belgrajske ne bo zahtevala ničesar, kar bi pomenilo poniževanje Srbije.

Vladar je odobril tudi vse sklepe, ki se nanašajo na Bosno in Hercegovino ter na celi avstrijski slovanski jug.

ZOPET MINISTRSKI SVET.

Dunaj, 9. julija. Danes se je vršil ministrski svet pod predsedstvom grofa Stürgkha, ki je podal poročilo o sklepih zadnjega skupnega ministrskega sveta.

PREISKAVE PRI JUGOSLOVANSKIH DIJAKIH.

Dunaj, 9. julija. Danes so se zopet vršile hišne preiskave pri dunajskih srbskih študentih. Šest študentov je bilo aretiranih, med njimi eden težko bolan.

AVSTRO - OGRSKI POSLANIK V BUKAREŠTU.

Bukarešt, 9. julija. Avstro - ogrski poslanik v Bukareštu, grof Czernin, gre na dopust, s katerega se, kakor govore, ne vrne.

ALBANSKA ZADEVA.

Milan, 9. julija. »Piccolo« poroča iz Drača, da je Prenk Bib Doda strašno razjarjen na kneza Wieda, ker mu ta ne more dati 100.000 kron za vojne operacije. Začel je agitirati za vrnitev Esad paše in ga slika kot edinega moža, ki bi bil zmožen, napraviti konec anarhističnim razmeram v Albaniji. In gotovo bo sedaj Esad paša pozdravljen, če se vrne, kot rešnik. Malisori in Miriditi, knezov up, dezertirajo v gručah.

BREZUSPEŠNO.

Petrograd, 9. julija. Turkhan paša je prišel v Petrograd in konferiral z merodajnimi krogi. Njegova misija se smatra za popolnoma ponesrečeno.

VJETNIKI.

Rim, 9. julija. Agenzia »Štefani« poroča, da so vstaši na prigovarjanje kontrolne komisije poslali vjete holandske častnike v Šijak in so poslali kontrolni komisiji tudi pisanje, tičoče se zamenjave vjetnikov.

NEMŠKI GLAS.

Berlin, 9. julija. Pod naslovom »Evropejska solidarnost proti velikosrbski propagandi« prinaša »Lokalanzeiger« članek, v katerem pravi: Avstrijska vlada še ni sklenila in podvzela nikakršnih diplomatičnih korakov; Dunaj in Budimpešta se bo zadovoljila z odredbami, ki naj preprečijo velikosrbsko agitacijo v Bosni in Hercegovini. To stališče Avstro-Ogrske je razumljivo, ker preiskava v Sarajevu še ni končana. Dokler pa ni končana in dokler še ni prišlo do uradno podanih dokazov o krivdi srbskih krogov, mora monarhija kar najprevidnejše postopati in je treba vse vesti nanašajoče se na izid preiskave najprevidnejše sprejemati.

Za daljši razvoj odnošajev med Srbijo in Avstrijo bo tvoril izid preiskave izhodišče in mi verujemo — pravi »Lokalanzeiger« — da bodo na Dunaju odločni za energično govorico, če bo dan povod.

Mali oglasi.

Učenka se takoj sprejme, biti mora pridna in poštena. Nadalje dobe osebe, ki znajo šivati, stalno delo na dom. Več se izve v modni trgovini Engelbert Skušek, Ljubljana, Dunajska cesta 7. 671—4

Prostovoljna dražba.

V torek, 14. julija t. l. ob 9. uri dopoludne se bo vršila v Zatiški ulici štev. 1 prostovoljna dražba raznega pohištva (sobne oprave) in druzih predmetov. Kupci se vabijo.

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja, izkazano nam ob priliki nenadne izgube našega preljubega očeta, gospoda

Viktor Staré-ta

slikarja

kakor tudi za časteče spremstvo blagega pokojnika, izrekamo vsem ljubeznjivim udeležnikom našo iskreno zahvalo, osobito pa se zahvaljujemo slav. ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu in reševal. društvu za častno spremstvo, ki mu ga je izkazalo kot zvestemu članu na njegovi zadnji poti in vsem darovalcem krasnih vencev iskrena zahvala.

Najtopleja hvala pa njegovemu bratu, ozir. našemu stricu gosp. Fran Ks. Starétu za krasen pogreb.

Iskrena hvala!

V Ljubljani, 10. julija 1914.

Žalujoča rodbina.

J. Zamljen
čevljarski mojster
v Ljubljani, Gradišče št. 4
izvršuje vsa čevljarska dela do najfinejše izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.
Izdeluje tudi prave gorske in telovadske čevlje.
Za naročila z dežele zadostuje kot mera priposlan čevelj.

Pozor!
Vzame se v najem **trgovina z mešanim blagom** ali **lokal** za isto v mestu ali kakšnem prometnem kraju na deželi.
Imetniki istih naj vpošljejo ponudbe oziroma naslove na „Anončno ekspedicijo“ Josip Hočevar pod naslovom **„Sava“** 800.

Baška!
Prvo čisto slovansko kopališče ob Adriji
Hotel Velebit
lastnik Hrvat A. Tudor na otoku Krku (Veglia), Istra.
Izvrstna kuhinja, nič zdraviliške takse.
Hotel ima krasen položaj, je okoli 20 korakov oddaljen od morja proti kopališču. Nova moderna zgradba; oskrbljen je z izvrstno pitno vodo. Pred hotelom velika terasa. Dnevna zveza s parobrodom z Reko. Vse informacije, prospekte, daje zastonj in franko lastnik hotela.

1914. Slovenski vsesokolski zlet. 1914.

Vseh vrst blago za kroj članov in članic Sokola, kakor tudi za naraščaj, dalje vse v to svrho spadajoče potrebščine: čepice, srajce, telovadni jopiči, hlače in čevlji, našivi itd. se dobijo natanko po predpisih slovenske in češke sokolske zveze pri tvrdki

A. & E. Skaberné, *Ljubljana, Mestni trg 10 obstoji od leta 1883.*

Zaradi pozne sezije.
Prodajam vse v moji zalogi nahajajoče se damske slamnike kakor tudi različen nakit po globoko znižanih cenah.
MINKA HORVAT, modistka
LJUBLJANA, Stari trg štev. 21.

Radi minule = sezone = prodaja
letno obleko
za dame in gospode
po okasijski ceni.
Agleško skladišče oblek
O. Bernatovič,
Mestni trg 5-6.